

7/31390 GK 190

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN AYHAN BARUT'A AİT 7/31390 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bitlis İli Van Gölü ve Fırat Dicle Havzalarında yer almaktadır. Van Gölü Havzasının su potansiyeli 2.569 Milyon m³/yıl, Fırat-Dicle Havzasının su potansiyeli 57.167 milyon m³/yıldır. Fırat Alt Havzası Master Plan Raporu'nda ve Dicle Havzası Master Plan Raporu'nda Bitlis ilindeki mevcut ve mutasavver projeler ile gelecekteki su ihtiyaçları ortaya konulmuş ve ilgili kurumlarla paylaşılmıştır. Master Plan Raporu'nda yer alan projeler (inşaat/planlama) ile Bitlis ilinin uzun vadeli (2045 yılı) içme ve kullanma suyu ihtiyacı için 19 hm³/yıl temin edilmesi, 11 805 ha yeni alanın sulamaya açılması ve 493 MW kurulu güç ile 1 632 GWh/yıl enerji üretilmesi öngörülmektedir.

Bitlis ilinin yer aldığı Van Gölü Havzası ve Fırat Dicle Havzasında yürütülen çalışmalar;

- Su Kalitesi Çalışmaları,
- İklim Değişikliği Çalışmaları,
- Kuraklık Yönetimi Çalışmaları,
- Taşkın Yönetimi Çalışmalarıdır.

Bitlis ilinde çeşitli kademelerde devam eden sulama projeleri ile toplamda 13 912 ha yeni arazinin sulamaya açılması hedeflenmektedir. (İnşaat aşamasındaki Göllü Göleti, Koçluköy Göleti ile 533 ha, planlama aşamasındaki projeler ile Sapur Barajı, Akyuva Barajı, Yolalan Barajı, Bahçedere Göleti, Yelkenli Göleti ile 9 235 ha arazi sulanabilecektir.)

Bitlis İl merkezi ve civar yerleşimlerinin 2045 yılı içme ve kullanma suyu ihtiyacını Duap yaylası kaynaklarından ve Çelikhan kaynağından karşılamaya yönelik proje geliştirilmiştir.

Tatvan İlçe merkezi ve civar yerleşimlerine 2045 yılı için 7,57 hm³/yıl ilave içmesuyu temin edilmesinin hedeflendiği Sapur Barajı'nda kati proje aşamasında çalışmalara devam edilmektedir.

Bakanlığımız su kaynaklarının tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğe karşı korunması amacıyla çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda AB Nitrat Direktifine karşılık gelen Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği 2004 yılında yayımlanmıştır.

Tarımsal kaynaklı kirliliğin tespiti ve Nitrat Hassas Bölgelerin belirlenmesi amacıyla Türkiye genelinde 2.494 yerüstü, 2.316 yer altı suyu olmak üzere toplam 4.810 istasyondan oluşan bir izleme ağı oluşturulmuştur. İzleme çalışmaları 20 adet Mobil Laboratuvar ve mobil cihazlarla yürütülmektedir. Analiz sonuçları web tabanlı Nitrat Bilgi Sistemine (NİBİS) kaydedilmekte ve eş zamanlı olarak takip edilmektedir. Veriler tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin tespiti ve nitrata hassas bölgelerin belirlenmesi çalışmalarında kullanılmaktadır.

Bitlis ilinde 22 yerüstü ve 23 yer altı suyu olmak üzere toplam 45 istasyondan oluşan bir izleme ağı oluşturulmuştur. Yer üstü sularında ayda bir numuneler alınmakta ve nitrat, toplam azot, toplam fosfor, ortofosfat, sıcaklık, pH, çözülmüş oksijen ve klorofil -a gibi parametreler ölçülmektedir. Yer altı sularında üç ayda bir numuneler alınmakta ve nitrat, sıcaklık, pH, gibi parametreler ölçülmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2017 yılında yayımlanan 2016/46 Sayılı Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliğinin ekinde yer alan İyi Tarım Uygulamaları Kodu ile kirliliğin önlenmesi amacıyla çiftçilerimizin alması gereken önlemler belirlenmiştir.

İyi Tarım Uygulamaları Kodunun yayımlanması ile belli büyüklüğe sahip bütün yeni hayvancılık işletme başvurularının hayvansal gübre deposu ve hayvansal gübre yönetim planı ile projelendirilmesi zorunlu hale getirilmiştir. Mevcut hayvancılık işletmelerinin ise dört yıllık süre içerisinde İyi Tarım Uygulamaları Koduna uyum sağlamaları gerektiği mahallinde ilan edilerek işletmelere duyurulmuştur.

Ülke genelinde nitrat kirliliği izleme sonuçlarına bağlı olarak nitrata hassas bölgelerin (NHB) belirlenmesi çalışmalarına devam edilmektedir. TÜBİTAK MAM ile yapılmakta olan çalışma ile 3 yıllık süre içinde 25 nehir havzasında NHB'ler belirlenecek, bu bölgelerde uygulanacak Eylem Planları ve eylem planlarının fayda/maliyet analizi birlikte hazırlanacaktır. Ülke genelinde 7 havzada çalışmalar tamamlanmış olup Bitlis İlinin bulunduğu Fırat ve Dicle Havzalarında çalışmalar 2021 yılı içerisinde tamamlanacaktır.

Tarımsal kaynaklı kirliliği önlemeye yönelik tedbirler desteklemelerle ilişkilendirilmiştir. Bakanlığımız tarafından hayvancılık faaliyetlerinden kaynaklı kirliliği önlemeye yönelik hayvansal gübre deposu yapımı, hayvansal gübre uygulama ekipmanları ve gübre işleme tesisi yapımına hibe desteklemeleri verilmektedir.

Ülkemizde çeşitli kullanımlar neticesinde oluşan kullanılmış suların yeniden kullanımına yönelik alternatiflerin incelenerek değerlendirilmesi maksadıyla Bakanlığımız, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından "Kullanılmış Suların Yeniden Kullanım Alternatiflerinin Değerlendirilmesi Projesi" yapılmaktadır. Proje kapsamında tarımsal sulamadan dönen suların kalitesi ve kontrolü incelenmektedir.

Bu kapsamda tarımsal faaliyetler sonucunda dereler üzerinden alıcı ortama taşınan sedimanların tutulması amacıyla alıcı ortama karışmadan önce dere üzerinde belirlenen yerlere perdeli yapıların inşa edilmesi ve bu yapılar sayesinde sedimanların tutulması hedeflenmektedir. Bu amaçla tarımdan dönen suların kalitesinin iyileştirilerek gerek görülmesi halinde tekrar kullanılması veya su kalitesi iyileştirilmiş dere suyunun alıcı ortama gönderilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca içme-kullanma suyunun etkin kullanılması ve israfının önlenmesi için içme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıplarının kontrolüne ilişkin usul ve esasları düzenlemek maksadıyla "İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği" (R.G 28894 sayı, 8/5/2014 tarih, Değişiklik R.G 30874 sayı, 31/8/2019 tarih) ve Yönetmelikte belirlenen esasları detaylandırmak ve su idareleri ile belediyelere yol göstermek maksadıyla "Teknik Usuller Tebliği" (R.G 29418 sayı, 16/7/2015 tarih) yayımlanmıştır.

Sulama sistemlerinde de suyun verimli kullanılması, su tasarrufunun sağlanması, kayıpların azaltılması ve izinsiz kullanımların önlenmesi ile sulama suyu temini, dağıtımı ve kullanım maliyetlerinin azaltılmasının sağlanması amaçları ile 2017 yılında "Sulama Sistemlerinde Su Kullanımının Kontrolü ve Su Kayıplarının Azaltılmasına İlişkin Yönetmelik" yayımlanmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bakanlığımız tarafından içme-kullanma suyu ve tarım sektörlerinde yürütülen mevzuat ve proje çalışmaları ile su kaynaklarının mevcut durumu tespit edilmekte ve daha verimli kullanılması yönünde çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızca yıllık yağış miktarı, suyun buharlaşma oranları, barajların doluluk oranları, tarımsal sulama, içme suyu ve sanayide kullanılan su miktarları kayıt altına alınmakta olup ilgili Genel Müdürlüklerimizin web sayfalarında yayımlanmaktadır.